四川省地名录丛书之一八八

སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ

རྟའུ་རྫོང་གི་ས་ཆའི་མིང་བཏུས།

四川省甘孜藏族自治州

道孚县地名录

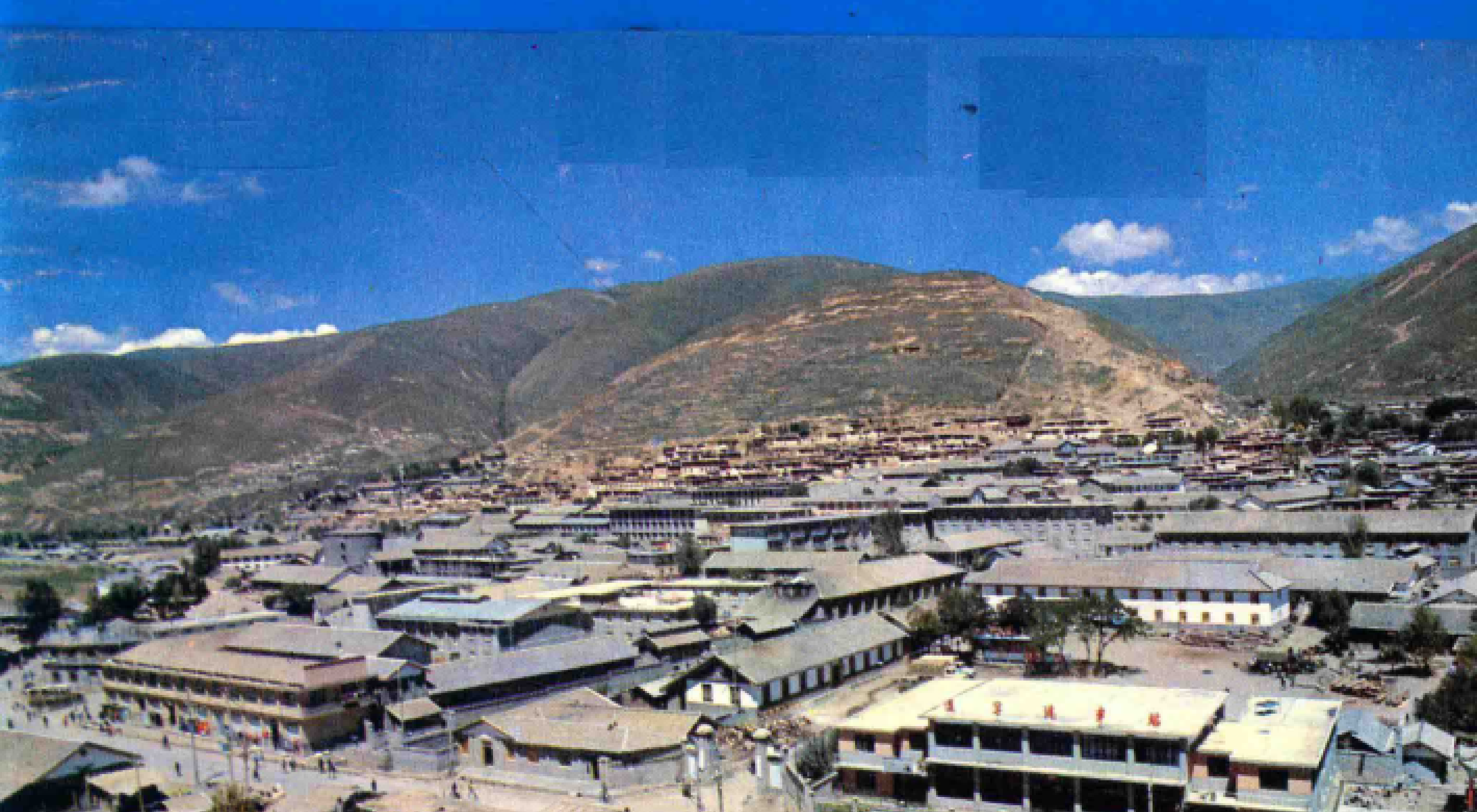

རྟའུ་རྫོང་གི་ས་མིང་ལས་དོན་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ཆུང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་ནས་པར།

道孚县地名领导小组编印

1986ལོའི་ཟླ་3པར།

震后新村

四川省地名录丛书之一八八

སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ

རྟའུ་རྫོང་གི་ས་ཆའི་མིང་བཏུས།

四川省甘孜藏族自治州

道孚县地名录

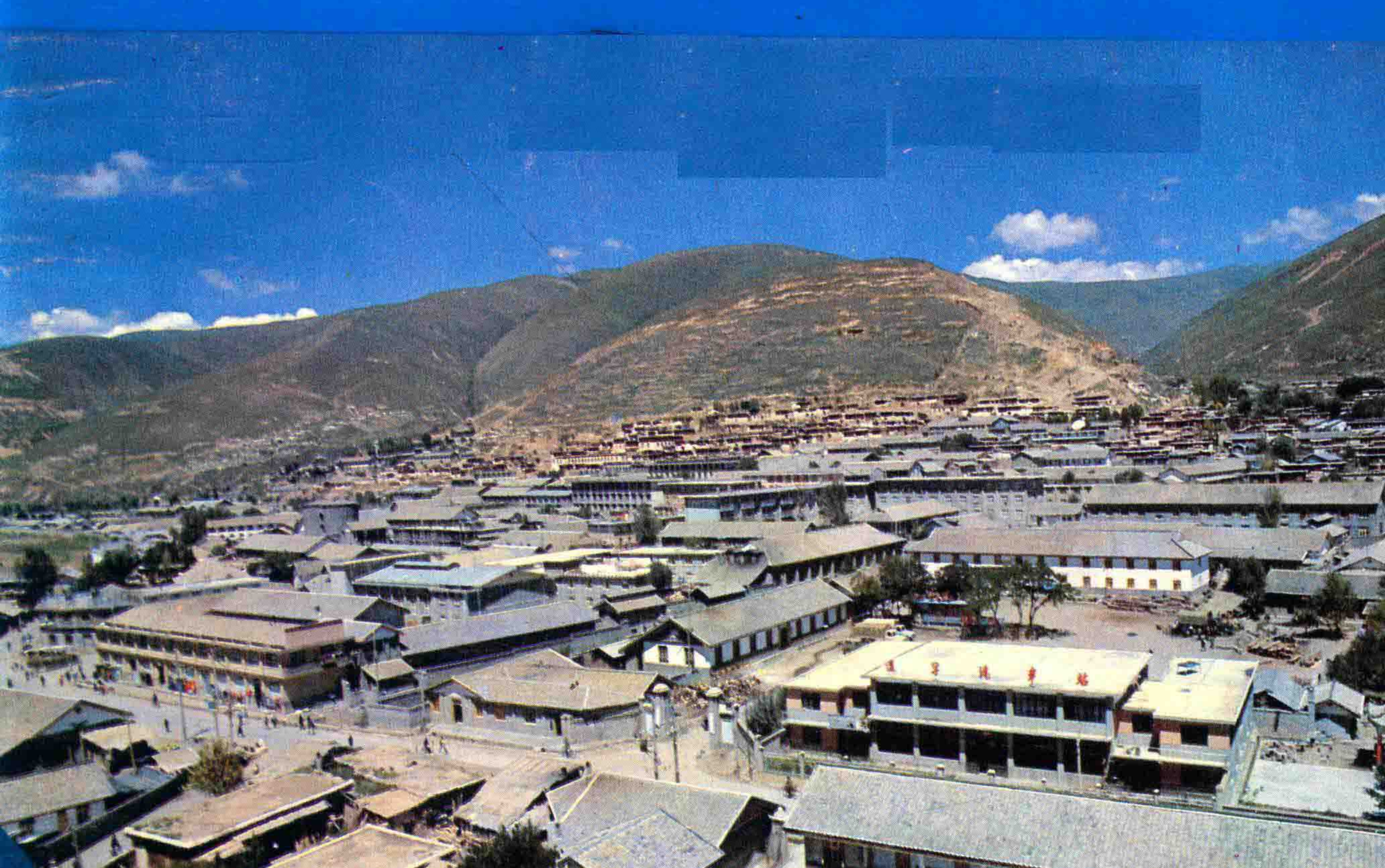

རྟའུ་རྫོང་གི་ས་མིང་ལས་དོན་འགོ་ཁྲིད་ཚོ་ཆུང་གིས་རྩོམ་སྒྲིག་ནས་པར།

道孚县地名领导小组编印

1986 ལོའི་ཟླ་བ་3 པར།

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

四川省甘孜藏族自治州
道孚县地名录

* * *

道孚县地名领导小组编
西南民族学院印刷厂印刷
规格787×1092毫米 开本1/16
1987年3月印刷 印数2000册

前　　言

为适应社会主义现代化建设的需要，提供完整、准确的地名资料，我们在地名普查成果的基础上编订了《四川省甘孜藏族自治州道孚县地名录》。

道孚地处边远山区，交通闭塞，有关历史沿革，民族变迁等情况，史书上很少记载，也无其它形式的记载。在社会历史发展过程中，地名随历史的演变也在不断的发生变化。有的重名或一名多写多意；有的名字生僻、难写难记；有的甚至带有歧视少数民族或侮辱劳动人民的地名色彩。特别在文化大革命中，一些反映当地地理、历史、风土人情，为群众长期使用的正常地名，被“一片红”弄得更加混乱，这给社会主义现代化建设和人民群众的日常生活带来许多不便。

遵照国务院（1979）305号文件《关于地名命名更名的暂行规定》，贯彻四川省人民政府有关文件精神，在甘孜藏族自治州州委，州府的重视和州地名领导小组的具体指导下，从1984年3月开始，对全县地名进行了普查。这次普查以1:10万地形图（1971年版）为基础，对县境内1240条地名（包括新增地名440条）进行了核查，删去了不复存在及失去作用的地名34条，纠正了错字、错音、错名等地名185条。其中行政村以上行政区划地名175条，自然村地名546条（包括牧业点），企事业单位名称70条，人工建筑、寺庙、陵园及古迹名称46条，自然地理实体名称403条；按期完成了地名图，地名成果表，地名卡片，地名概况四项成果资料。这是我县有史以来第一次地名普查的丰硕成果，是我县民间积累的地名遗产的总结。从此结束了历史上长期遗留下来的地名混乱状况，亦为今后编纂县志，地方志提供了一部完整准确的地名资料。

本《地名录》根据地名普查成果资料，参照1：10万地形图缩制成1：25万全县地图，标注了行政村以上及大部分自然村地名和自然地理实体地名，绘制了县城主要街道示意图，搜集了地名普查中形成的各种文字材料48篇，在备注栏内对现用地名名称的来源，含意作了简要说明，文内配有照片22幅，附录了有关通告2份，以及首字笔画索引。

本《地名录》汉语地名按普通话语音拼写，藏语地名按《藏语地名汉语拼音字母音译转写法》转写。藏语方言名并在“民族文字”栏中以“*”符号表示。引用的各类数字是1983年年报数字，由统计、农牧等有关部门提供，人口、户数据1982年人口普查实数，区、乡、村数为地名普查实数。

今后，凡单位和个人使用道孚县地名时，一律以本《地名录》为准。

甘孜州道孚县地名领导小组

1986年3月

道孚县地图

道孚县地名办公室编绘

道孚县概况

道孚县位于甘孜藏族自治州东北部，雅砻江支流鲜水河中下游。东邻康定县；东北与丹巴县相接；北与阿坝藏族自治州金川县连界；西与炉霍县接壤；南与雅江县为邻；西南与新龙县毗连。地跨北纬30°20′～31°32′，东经100°32′～101°44′之间。东西长约116公里，南北宽约132公里。全县面积7546平方公里，辖5个区，23个乡，144个行政村，450个自然村，牧业点96个，1982年人口普查有8099户，41733人；其中非农业人口10303人，总人口中有藏族32677人、汉族8949人、回族48人、羌族24人、彝族21人、其他民族14人，人口密度平均每平方公里5.6人。

县人民政府驻鲜水，位于柳日河（默日杰曲）汇入鲜水河合口北岸，地理坐标北纬30°59′，东经101°07′，海拔3007米。

（一）历史沿革

道孚旧名道坞，藏语译意为"马驹"，县名依地形而定，从（县城后面）山上俯视县城，其形如马，故名。

道坞，隋为附国地，唐属吐蕃。元置宁远宣抚司，清康熙初年建灵雀寺，清宣统三年（公元1911年），赵尔丰署理四川总督，勒令川边关外（指今西藏昌都地区和四川甘孜藏族自治州一带），各地土司呈缴印信改土归流，玉科土司抗不缴印，并纠结下罗科玛共谋叛乱，抗拒改土归流，赵以兵取之，击毙玉科土司，玉科百姓投诚后，

便改土归流设道坞委员。民国元年(公元1912年)设置道坞县，翌年更名道孚县，属边东道。1914年属川边特别行政区。民国十四年(公元1925年)属西康屯垦使行署。民国二十五年(公元1936年)，红四方面军长征过此，成立道孚苏维埃博巴(情巴)政府。民国二十八年(公元1939年)属西康省第一行政督察区。1950年属西康省康定专区，十二月属西康省藏族自治区，1955年10月西康省撤销，属四川省甘孜藏族自治州，辖尼措、瓦日、玉科三区，1978年7月乾宁县撤销，所辖的协德区、扎坝区划归道孚县，故道孚现行行政所辖尼措、瓦日、玉科、八美、扎坝共五个区。

(二)自　然　条　件

道孚地处川西北青藏高原的东南山原地带。山原约占总面积的80%，顶面辽阔平缓，丘陵起伏，水草丰茂。高山分布于县境东部和鲜水河两岸，与丹巴县接界的大雪山和海子山峰5800米，为全县最高峰，终年白雪皑皑，雄伟壮观，少数平坝分布在海拔3000米左右的河谷地带，鲜水河谷县城地段为县内最低点，海拔仅2800米，河流以大雪山为分水岭，东坡有沙冲沟，东谷河向东流入大渡河和东北部玉科区的玉曲流域属大渡河水系，其余均系雅砻江水系。鲜水河由西北入境，至尼措区折向南流，县内流长120余公里。鲜水河主要支流甲斯孔河流长60余公里。诸河均具山区性特征，水流湍急，水力资源丰富。河谷地带平坝呈串珠状分布，点缀着翻身农奴的新居村寨。橡皮山至松林口一带是宽谷平坝，多属山地草甸土，土质肥沃，是主要产粮区。玉科河流量虽小，但流经地区水草丰茂，为县内主要牧场。道孚属高原河谷气候，冬季严寒，夏季温和，日照充足，无霜期短，昼夜温

差大，干湿季分明。县城一带年平均气温7.8°C，一月均温-2.5°C，七月均温16°C，极端最高温32°C，极端最低温-22°C，无霜期123天，年日照2224小时，年降水量569毫米，集中降于5—9月，年平均相对湿度58%，降水量多的七月，相对湿度也不过73%，整个气候空气干燥，扬尘甚重。八美区属高原气候，冬季漫长，多霜雪，夏季温和多降雨，干湿季分明，无霜期很短，仅78天。全县除规律性春旱外，常有伏旱，冰雹和早春雪灾等，对农、牧区的威胁都较大。

土壤植被，本县多属山地草甸土，地表为半分解或未分解盘根生草层，对控制水土流失起到很好作用。其下为腐殖质，草地辽阔，水草丰茂。发展牧业潜力很大。植被多为亚高山常绿针叶林和落叶松林，主要树种有冷杉、云杉、铁杉、红松、落叶松、桦木等。全县森林面积有400万亩，林副产品多，林业生产是本县优势之一。经济林木主要是鲜水河流域的苹果、核桃、花椒、桃子等。

矿产资源有哈罗山的水晶，容须卡的锂铌矿，农戈山的铅锌矿，菜子坡的优质铁矿（含铁60%），曾采掘炼铁。砂金、稀有金属和放射性矿产也很丰富。

本县位于鲜水河地震带，近170年来曾发生多次地震1981年1月24日曾发生过6.9级地震。

（三）经　济　状　况

道孚属山原地带，幅员辽阔，自然资源丰富，宜以林为主，林牧农并举，多种经营，全面发展，1983年全县国民生产总值1493.09万元，其中林牧农副业总产值1077.03万元。工业总产值416.06万元。

农业：全县多属高原一熟地区。现农耕净地8.7万亩。1983年粮食总产量为1634.3万斤，粮食作物以青稞、小麦为主，次有洋芋、胡豆.豌豆、玉米。八美农试站培育的青稞、小麦良种，已先后在一些地区试种，获得丰收。1975年开始种植西藏“肥麦”获得高产。解放后，在党和政府的领导下，大力兴修水利，大搞农田基本建设，兴修水塘90余口，水渠140余条，能灌面积2万余亩，饱灌面积1.2万亩。全县农村共有大小拖拉机253台，脱粒机、磨面机等加工机械发展较快。

牧业：我县天然草场面积有500余万亩，分布全县，为发展畜牧业提供了有利的条件，发展牧业的潜力很大，是我县以后经济的主攻方向，全县有1个牧业区，4个半农半牧区，6个牧业乡，17个半农半牧乡。玉科区，草、林交错，水草丰茂，是县内的主要牧场。全县在牧区大搞草原基本建设，建立了兽医站网，积极开展防病治病和品种改良等工作，促进了全县牧业的发展。1983年各类牲畜20.4万头(只、匹)，其中牛10.5万头，马7.6万匹，羊1.7万只，猪0.6万头，全县按人口平均，每人有各类牲畜5.99头（只、匹）。

林业：全县有林地面积400余万亩，宜林荒山荒坡23万亩。由此可见，林业是本县的一大优势。主要树种有冷杉、云杉、铁杉、红杉、落叶松、桧柏、红桦等。集中分布于沙冲沟、庆大沟、玉科和鲜水河流域。为了实行有计划的采伐，坚决按照“以营林为基础，造管并举，造多于伐，采育结合，综合利用”的方针，加强林业管理。1984年成立了“道孚县林工商联合总公司”，区成立分公司，对木材的生产及加工，销售实行统一管理，坚决制止乱砍滥伐。不仅有丰富的森林资源，而且还有珍贵的稀有动物，鹿子、獐子、豹子、黑

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

熊、猴子、岩羊等。

多种经营：道孚多种经营的资源较丰富，潜力大，门路广。经济林木有苹果、桃子、杏子、花椒、木耳等。尤以苹果味道香、甜，风味独特。大部分地区均可种植。土特产以大黄、知母、贝母、羌活、虫草、麝香、鹿茸等名贵药材著称，是重要的外贸物资。鹿、獐、水獭、豹、狐狸等珍贵动物与皮毛作轻工业原料，远销国内外，是少数民族地区致富门路之一。

工业：道孚的工业是解放后发展起来的。1951年从内地引进缝纫工业，建立集体所有制“五一”、“八美”缝纫社。1976年建立钟表修理、自行车修理、汽车、拖拉机修配店，现发展到农机修理、电力、建材、火柴、食品加工等中小厂矿，州属火柴厂生产的火柴已销售全州。1980年由州、县联办道孚钨矿，最高年产量生产三氧化钨20吨，此外，还有州属道孚液氮站、道孚林业局等工业单位。

交通：解放前交通极其不便。没有公路，运输全靠人背马驮。群众生产、生活物资相当困难。解放后，公路建设迅速发展。1955年川藏线建成通车，由东南至西北横贯县境124公里，与康定、成都直接相通，是内地物资进藏和来往旅客的必经之道，促进了我县经济的发展。1959年修筑了八(美)丹(巴)公路，全长117.5公里，1966年由川林筑路一处修筑了道(孚)玉(科)公路，直接与阿坝州马尔康、成都相接，县境内长96公里，使玉科区的4个乡与县城相连。1974年又修了雅(江)道(孚)公路，县境内长88公里，途经瓦日区、扎坝区。道玉、雅道两条公路由北向南接通，在县城附近与川藏公路“十”字交汇。成为县内东西、南北的两条主干道，以及后来修

筑的乡村公路塔子坝公路、龙普沟公路、瞻泥公路、忠新公路、忠孔公路、木茹公路、庆大沟矿山公路、铁矿山公路等总共有公路16条，通车602.5公里，构成了全县公路交通运输网，交通比较方便。

运输：1951年成立道孚县群众运输合作社，有几部马拉车、架架车，现群运社发展到拥有东风牌汽车2辆，拖拉机3台。1978年成立道孚国营汽车队一个，拥有汽车10辆，1983年货运周转量124.6万吨/公里。机关企事业单位拥有各类汽车85辆，拖拉机253台，总共有机动车401辆（台），这对促进道孚的经济建设和满足人民的生活需要、起到了很好地推动作用。

邮电：邮电局（所）6个，其中农村邮电所4个，农村邮路总长361公里，全县五个区，二十三个乡通电话。

商业：解放前，道孚的商业，全靠少数行商往来，边远地区群众吃、穿、用都很困难，有的地方连盐巴也买不到，群众生活极其贫困。解放后，在党的“发展经济，保障供给”的方针指导下，1983年全县有全民所有制商业网点14个，分布在全县每个区、乡，有商业职工269人，年销售额659.4万元。除此之外，个体商贩392人，也是一支重要力量。

（四）文 教 卫 生 事 业

教育事业：道孚县解放前在封建官僚和土司头人的残酷统治下，广大群众过着奴隶生活，文化也极其落后。全县解放初仅有省立道孚小学和泰宁小学，有教职工11人，学生90人左右。解放后，在党和政府的领导下，积极开办学校，发展文教卫生事业，1983年发展到有学校50所，其中高完中一所、初中一所，小学46所，教师进修校

一所，县幼儿园一所，在校学生3034人；其中，中学生 730 人，小学生2143人，少数民族学生1891人，学龄儿童入学率39.7%；在校学生比解放初增长 337 倍，教职工317人。其中民族教职工143人，民族干部、科技人员正在迅速成长。

文化设施：有县文化馆、新华书店、电影公司、电影院、职工俱乐部、广播站、电视差转台各一个。5个区有电影放映队，乡办电影队3个，全县已建立乡文化站3个，丰富了群众的文化娱乐生活。体育事业也有较大发展，从1981年起每年举办一次职工业余篮球“鲜水杯”赛和从1982年起每年举办一次全县小学生篮球运动会。

卫生事业：解放前，县仅有简陋的两个中药铺．劳动人民长期处于有病无处治的境地，只好求神打卦。解放后，党和政府非常重视人民的身体健康，医疗卫生事业发展很快。1983年止，全县已有医疗单位19个，县人民医院、县卫生防疫站、县妇幼保健站各一个，区医院4个，麻疯卫生所一所，有各类医务人员 170 人，病床75张，还有村医疗站8个，有不脱产医务人员30人。

境内有著名的惠远寺、灵雀寺。

རྟའུ་རྫོང་གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས།

རྟའུ་རྫོང་ནི་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་ཆུ་བོ་ཡན་ལག་ཕྱུག་རྟུ་ཆུ་བོའི་བར་སྣད་ལ་གནས་ཡོད་ཅིང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་དར་མདོ་རྫོང་དང་འབྲེལ་བ་དང་། བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རོང་བྲག་རྫོང་དང་འབྲེལ་མཐུད། བྱང་ཕྱོགས་སུ་རྔ་བ་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཅིན་ཁྲིན་རྫོང་དང་ས་མཚམས་འབྲེལ་བ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བྲག་མགོ་རྫོང་དང་འབྲེལ། ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཉག་ཆུ་རྫོང་དང་ས་འབྲེལ་བ། ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཉག་རོང་རྫོང་དང་འབྲེལ་བསྡད་ཡོད། བྱང་གི་འཕྲེད་ཐིག་30°20′ནས་31°32′བར་དང་ཤར་གྱི་གཞུང་ཐིག་100°32′ནས་101°44′བར་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། ཤར་ནུབ་རིང་ཚད་སྤྱི་ལི་116དང་ལྷོ་བྱང་ཞེང་ཚད་སྤྱི་ལི་132ཙམ་ཡོད་པ་རེད། རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་ནི་སྤྱི་ལི་གྲུ་བཞི་7546ཡིན་པ་དང་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་ཆུས་5དང་ཤང་23། སྲིད་འཛིན་གྲོང་སྡེ་144། རང་བྱུང་གྲོང་སྡེ་450། འབྲོག་ལས་ཚོ་པ་96། 1982ལོར་མི་གྲངས་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་དུས་དུད་ཁ་8099། མི་གྲངས་41733བཅས་ཡོད་པ་རེད། མི་གྲངས་དེའི་ནང་ཞིང་ལས་མིན་པའི་མི་གྲངས་10303ཡོད་པ་དང་། སྤྱིའི་མི་གྲངས་ནང་བོད་རིགས་32677དང་རྒྱ་རིགས་8949། ཁ་ཆེ་རིགས་48། ཚའང་རིགས་24། དབྱིས་རིགས་21། མི་རིགས་གཞན་དག་14བཅས་ཡོད། མི་གྲངས་འདུས་ཚད་ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་སྤྱི་ལི་གྲུ་བཞི་རེར་མི་5.6ཡོད།

རྫོང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ནི་ཕྱུག་རྟུ་ལ་གནས་ཡོད་པ་དང་རྙེད་རིལ་ཆུ་(མིག་རི་རྒྱལ་ཆུ)ཆུ་དེ་ཕྱུག་རྟུ་ཆུ་བོ་དང་འཛོམ་སའི་ཆུ་ཁ་བྱང་རོལ་ལ་ཡིན། ས་ཁམས་ཀྱི་ཐིག་ཚད་ནི་བྱང་གི་འཕྲེད་ཐིག་30°59′དང་ཤར་གྱི་གཞུང་ཐིག་101°07′ཡིན་པ

དང་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་རྩིས་ན་མཐོ་ཚད་སྨི་3007ཡོད་པ་རེད།

དང་པོ། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ།

རྟའུ་ཞེས་པ་མིང་དེ་བཤད་སྲོལ་དུ་རྫོང་དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་འགོ་ནས་མར་བལྟས་ན་ས་ཡི་ཆགས་ཚུལ་དེ་རྟ་ཞིག་དང་འདྲ་བས། རྫོང་དེའི་མིང་ལ་རྟའུ་ཞེས་བཏགས་པ་རེད།

རྟའུ་དེ་སྔའི་དུས་སུ་རྟོར་གྱི་ས་གནས་ཡིན་པ་དང་ཐང་གི་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཡིན་ཞིང་། ཡོན་དུས་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལིང་ཡོན་ཞན་ཧྲུ་སི་འཛུགས་པ། ཆིང་ཁང་ཤིས་དུས་རབས་འགོ་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་ཉི་མཆོ་དགོན་པ་འཛུགས་པ་རེད། ཆིང་དུས་རབས་ཀྱི་ཞན་ཐུང་ལོ་གསུམ་པར་(སྤྱི་ལོ་1911ལོ)རྒྱ་ཨ་འབག་གིས་སི་ཁྲིན……ཙུང་ཏུའུ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཁྲབ་དཔོན་པོ་བྱེད་སྐབས་སི་ཁྲིན་མཐའ་མཚམས་མངའ་ཧོག……(ད་ལྟའི་བོད་ལྗོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དང་སི་ཁྲིན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ས་རྒྱུད)གི་ས་གནས་ཁག་གི་འགོ་པ་ལ་ཐམ་ག་གོང་དུ་སྤྲད་དགོས་པའི་བཀའ་ཕབ་ནས་ཐུའུ་སིའི་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པ་བཟོས་ནས་གོང་མས་བསྐོས་བཞག་བྱས་པའི་དཔོན་པོས་ཐད་ཀར་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཤིང་། གཡུ་ཁོག་འགོ་པས་ཐམ་ག་ཡར་མི་སྤྲད་པ་མ་ཚད་ད་རུང་ལི་ཁོག་མ་སྨད་མ་དང་མཉམ་རུབ་བྱས་ཏེ་ཟིང་འཁྲུག་ལངས་ནས་ཐུའུ་སིའི་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པ་བཟོས་ནས་གོང་མས་བསྐོས་བཞག་བྱས་པའི་དཔོན་པོས་ཐད་ཀར་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་འགོག་རྒོལ་བྱས། མཐར་རྒྱ་ཨ་འབག་གིས་དམག་གིས་འདུལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པས། གཡུ་ཁོག་འགོ་པ་དེ་བསད། གཡུ་ཁོག་མི་སེར་རྣམས་མགོ་བཏགས་རྗེས་ཐུའུ་སིའི་ལམ་ལུགས་མི་དགོས་པ་བཟོས་ནས་གོང་མས་བསྐོས་བཞག་བྱས་པའི་དཔོན་པོས་ཐད་ཀར་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་བཙུགས་ཏེ་རྟའུ་ཨུ་ཡོན་གྱིས་དབང་བདག་བྱས་པ་རེད། མིན་གོ་ལོ་དང་པོ……(སྤྱི་ལོ་1912ལོ)རྟའུ་རྫོང་བཙུགས་པ་དང་ལོ་གཉིས་པར་རྟའུ་རྫོང་ཞེས་མིང་དངོས་སུ་བཏགས་ནས་མཐའ་མཚམས་ཤར་ལམ་དུ་གཏོགས་པ་རེད། སྤྱི་ལོ་1914ལོ་སི་

ཁྲིན་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་དུ་གཏོགས་པ་དང་མི་ན་གོ་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་(སྤྱི་ལོ1925ལོ་)ཤིས་ཁམས་གསར་སྤྲེལ་སྲིད་འཛིན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། མི་ན་གོ་ལོ་ཉེར་ལྔ་(སྤྱི་ལོ་1936ལོ་)དམར་དམག་ཧྥང་མེན་ཙུན་བཞི་པ་ས་གནས་དེ་གར་འགྱུར་ནས་སུཝུ་ཞེ་ཨེད་བོད་པ་སྲིད་གཞུང་བཙུགས། མི་ན་གོ་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་(སྤྱི་ལོ1939ལོ)ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་སྲིད་འཛིན་རྟོགས་ཞིབ་ས་ཁུལ་ཨང་དང་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། 1950ལོ་ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་དར་མདོ་ཀྲུན་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཤིས་ཁམས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། 1955ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་པར་ཤིས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་མི་དགོས་པ་བཟོས་ནས་སི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། རྫོང་དེའི་མངའ་འོག་ཏུ་ཉི་མཚོ་དང་དཔའ་ཞབས། གཡུ་ཁོག་བཅས་ཆུས་གསུམ་ཡོད། 1978ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པར་མགར་ཐར་རྫོང་མི་དགོས་པ་བཟོས་ནས་དེའི་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཞི་བདེ་ཆུས་དང་འདྲ་པ་ཆུས་གཉིས་དེ་རྟའུ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་བཞག་པ་རེད། དེའི་དབང་གིས་རྟའུ་རྫོང་དུ་ལྷའི་སྲིད་འཛིན་མངའ་འོག་ཏུ་ཉི་མཚོ་དང་དཔའ་ཞབས། གཡུ་ཁོག བ་སླད། འདྲ་པ་བཅས་ཆུས་ལྔ་མ་གཏོགས་མེད།

གཉིས་པ། རང་བྱུང་ཆ་རྐྱེན།

རྟའུ་ནི་སི་ཁྲིན་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་ཤར་ལྷོའི་རི་ཐང་གི་ས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རི་ཐང་སྤྱིའི་རྒྱ་ཁྱོན་བརྒྱ་ཆ་80ཙམ་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། འགོ་ངོས་སུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཐང་བདེ་བ། ས་འབར་འབུར་མངོན་པ། རྩྭ་ཆུ་འཛོམ་པོ་བཅས་དང་ལྡན་པ། རི་མཐོན་པོ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་དང་ཕྱུག་རྡུ་ཆུ་བོ་འགྲམ་གཉིས་ལ་ཆགས་ཤིང་། རོང་བྲག་རྫོང་དང་ས་མཚམས་འབྲེལ་པའི་གངས་རི་ཆེན་པོ་དང་མཚོ་རིའི་རི་རྩེ་དེའི་མཐོ་ཚད་སྨི་5800ཡོད་པ་དེ་རྫོང་ཡོངས་ཀྱི་རི་རྩེ་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པ་དང་ལོ་རྒྱལ་པོ་གངས་དཀར་ཆགས་པས་བརྗིད་ཉམས་ཆེ་ཞིང་མཛེས་སྡུག་དང་ལྡན་པ

རེད། ཐང་བདེ་པོ་ཉུང་ཤས་དེ་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་མཐོ་ཚད་སྨི་300ཡན་མན་ཡོད་པ་དེ་ལུང་གཞུང་ས་རྒྱུད་ལ་ཆགས་ཡོད། ཕྱུག་རྟུ་ཆུ་བོ་ལུང་པ་དེ་རྫོང་ནང་གི་ས་དམའ་སོས་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚོའི་ངོས་ནས་སྨི་2800མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། ཆུ་བོ་ནི་གངས་རི་ཆེན་པོ་དེ་ཆུ་མཚམས་འབྱེད་པའི་རྟགས་མཚོན་ཡིན་ཞིང་། ཤར་གྱི་ལྡེབས་རི་ལ་བྱེ་མས་དེད་པའི་ཡུར་བ་ཡོད་པ་དང་ཤར་ལུང་ཆུ་བོ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་ནས་རྒྱ་མོ་རྫུལ་ཆུ་དང་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡུ་ཁོག་ཆུས་ཀྱི་ཡུལ་ཆུ་གཙང་པོ་སྟེ་རྒྱ་མོ་རྫུལ་ཆུ་ཆུ་རྒྱུད་དང་དེ་མིན་གྱི་ཉག་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་དུ་འབབ་འགྲོ་བ་རེད། ཕྱུག་རྟུ་ཆུ་བོ་ནི་ནུབ་བྱང་ནས་འགོ་འཛུལ་ནས་གྲོང་པ་བརྒྱུད་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབབ་འགྲོ་བ་རེད། རྫོང་ནང་ཆུ་རྒྱུག་པའི་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་120ལྷག་ཙམ་དང་ཕྱུག་རྟུ་ཆུ་བོའི་ཡན་ལག་ཆུ་བོ་གཙོ་བོ་ལྔགས་སྙིང་ཆུ་བོ་ནི་ཆུ་རྒྱུག་པའི་རིང་ཚད་སྤྱི་ལེ་60ལྷག་ཙམ་ཡིན། ཆུ་བོ་དེ་དག་རི་ཁུལ་གྱི་ཁྱད་རྟགས་རང་བཞིན་ལྡན་པས། ཆ་རླབས་ལང་ལོང་དུ་འཕྱུར་ནས་རྒྱུག་པ་དང་ཆུ་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། ལུང་གཞུང་ས་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་ཐང་དེ་ཨུ་ཏི་ཕྲེང་བ་ལྟར་གྱི་དབྱིབས་མངོན་ནས་ཁྱབ་ཡོད་པས། མགོ་བཀུག་ཞིང་ཟླན་རྣམས་ཀྱི་གསར་ཆགས་གྲོང་སྡེ་ལ་མཛེས་རྒྱན་སྤྲད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཞང་ཕེ་ཏན་ནས་སུང་ལིན་ཁུ་བར་གྱི་ས་རྒྱུད་ནི་ལུང་པ་ཡངས་ཤིང་བདེ་ཐང་ཡིན་པ་དང་པལ་མོ་ཆེ་རྩྭ་སྐྱེ་ལྡན་པའི་རི་ས་དང་ས་རྒྱུ་གཤིན་པོ་ཡིན་སྟབས་འབྲུ་རིགས་ཐོན་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཡིན། གཡུ་ཁོག་ཆུ་བོ་ཆུ་ཡི་འབབ་ཤུགས་ཆུང་རྟུང་འབབ་པའི་ས་རྒྱུད་ལ་རྩྭ་ཆུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་རྫོང་ནང་གི་འབྲོག་ར་གཙོ་བོ་ཡིན། རྟའུ་ནི་ས་མཐོ་སའི་ལུང་གཞུང་གནམ་གཤིས་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས། དགུན་དུས་སུ་གྲང་བ་དང་དབྱར་དུས་སུ་ཆ་གྲང་སྙོམ་པོ་དང་ཉི་ཟེག་འདང་ངེས་ཡོད་པ་དང་སད་མེད་པའི་དུས་ཚོད་ཐུང་ཞིང་མཚན་དང་ཉི་མོའི་དྲོད་ཚད་ལ་ཧེ་བག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་སྐམ་རླན་གྱི་དུས་ཚིགས་དབྱེ་གསལ་པོ་ཡིན། གྲོང་ཁུལ་གི་ས་རྒྱུད་ཆ་སྙོམ་བྱས་ན་དྲོད་ཚད་7·8°Cཡིན་པ་དང་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆ་སྙོམ་གྱི་དྲོད་ཚད—2·5°Cཡིན། ཟླ་བ་